

Omelija fil-Festa titolari ta' San Ġwann Battista

Rotunda Arcipretali ta' San Ġwann Battista, ix-Xewkija

Il-Ħadd 21 ta' Ġunju 2026

L-E.T. Mons. Anton Teuma, Isqof ta' Ġhawdex

IL-“MAGNUS”

Intom tgħidulu l-“Magnus”, il-kbir, u tagħmlu sew, għax tagħmlu dak li qalilna nagħmlu Ġesù, li hu nnifsu sejjahlu l-kbir fost dawk li twieldu min-nisa. Anzi, Ġesù jżid id-doża u jgħid li ma kienx hemm iehor ikbar (ara Lq 7:28) minn Ġwanni l-Battista.

Imma ngħid jien, il-kbir, l-ikbar, min m'għandux x'jilbes? Il-kbir min m'għandux x'jiekol? Il-kbir min jagħżel li ma jduqx l-inbid? Il-kbir min m'għandux saqaf fuq rasu hlief il-kwiekeb tas-sema? Il-kbir min m'għandux dar hlief ir-ramel tad-deżert? Il-kbir dak li kulhadd jehodha kontra tiegħu u li jehodha kontra kulhadd? Il-kbir dak li ma kienx makakk biżżejjed, tawwal ilsien, u spiċċa kif spiċċa? Dan hu l-kbir... il-“Magnus”?

Ipprovaw irriflettu ftit fuq il-figura ta' dan il-bniedem, Ġwanni l-Battista, kemm tiskontra, kemm tagħti daqqa ta' ponn kbira fil-istonku tagħna lkoll, għax ir-raġuni tagħna mhix bħal tiegħu. Il-kbir għalina mhux dak li bħalu jiċhad il-possibbiltà li jkollu status, ta' saċerdot. Kellu l-grazzja l-ewwel nett li ġie fid-dinja (Alla biss jaf kif ġie fid-dinja Ġwanni l-Battista), biex imbagħad jiċhad l-istatus ta' qassis, illi ftit kellhom iċ-ċans u l-opportunità li jieħdu f'hajjithom. Missieru inzerta kien saċerdot, u dan jiċhad l-istatus fi żmien u f'dinja fejn li tkun importanti, li tkun popolari, hija neċessità.

Araw x'nagħmlu aħna għal uliedna: kemm nimbuttaw, kemm nipprovaw immiddu pass, kultant itwal milli jwasslu saqajna jew milli jwasslu saqajhom, biex inpoġġuhom f'pożizzjoni! Araw x'nagħmlu aħna biex ikollna dar diċenti, jew dar fejn nistgħu nkunu komdi! Araw x'nagħmlu aħna biex ikollna gwadann, biex naqilgħu! Araw il-kompromessi li nagħmlu, kultant anki mal-verità! Kultant lesti li ngħawġu l-verità; l-importanti illi ma nbatux aħna jew dawk li nħobbu, dawk ta' madwarna; imma l-oħrajn ma jimpurtax. Imma aħna jew ta' madwarna mhux sew li nbatu, allura akkost li ngħawġu l-verità. Araw x'nagħmlu aħna, ngħidu aħna, meta jkun hemm kelma li rridu ngħidu jew li għandna ngħidu, kemm nipprovaw infittxu l-iktar modi diplomatici u ma jurtawx, akkost li kultant ma ngħidux il-fatti kif inhuma, imma l-importanti li nsalvaw ġildna u rasna!

Din hija d-dinja li ngħixu fiha, illi hija f'kuntrast ma' dak li hu Ġwanni l-Battista. Allura għaliex ngħidulu 'Magnus', il-kbir? U ngħiduhelu bil-qalb! Dan kollu għax fil-fond ta' qalbna hemm il-“magnus”. Fil-fond tal-fond ta' qalbna nafu li għandu raġun, nafu illi t-triq tal-bniedem hija t-triq tal-verità, mhux it-triq tal-gidba. Fil-fond ta' qalbna nafu li meta ngħidu kelma b'oħra biex naslu fejn irridu aħna, inkunu qegħdin niżbaljaw. Fil-fond ta' qalbna nafu li l-umiltà ta' Ġwanni hija t-triq vera tal-bniedem.

Ġwanni tant kien umli, tant kien bniedem veru, illi l-Vangelu kontinwament jiddeskriviha din il-pożizzjoni tiegħu, li jkun lura, li jkun wara: “Ġej wiehed warajja li hu aqwa minni; ma jisthoqqlix inhollu l-qafla tas-sandli tiegħu” (Mt 3:11); “jehtieg niċkien jien biex jitgħolla hu” (Ġw 3:30). Id-dixxipli ta' Ġwanni jibgħathom hu stess wara Ġesù. L-umiltà hija l-verità. Ġwanni li ma jfittixx li jkun fiċ-ċentru tal-attenzjoni. Ġwanni li huwa l-bniedem veru. Il-kelma ‘uman’ ġejja mill-kelma *humus*, ‘art’, ‘trab’, u Ġwanni din kien jafha u kien jgħixha.

‘Magnus’ ghax jikxef il-verità

Kull meta ahna ngħollu rasna, kull meta ahna fil-ħajja tagħna ngibu ruħna b’mod differenti, kull meta rriduha tgħaddi tagħna, kull meta akkost li naslu fejn irridu naslu ngħawġu l-verità, ahna nindunaw li Ġwanni ġo fina jinkedd, il-‘magnus’ ta’ ġo fina joqmos, iniggżilna l-kuxjenza. Kollha kemm ahna għandna l-‘magnus’ ġo fina u għalhekk ngħidulu kbir, ghax kapaċi johroġ minni dak li jien, li minħabba l-biża’ u interessi personali oħrajn inżomm maqfulin ġo fija.

Ġwanni huwa l-bniedem tal-verità, u tant kien il-bniedem tal-verità li saħansitra jasal biex lil Erodi jurih bi kliem ċar, mingħajr tidwir ta’ kliem, il-fatti kif kienu: ‘Int ma tistax toqghod mal-mara ta’ ħuk. Mhux sewwa. Alla ma jridx’. U lkoll kemm ahna din nafuha. Għalkemm imbagħad, minħabba ċ-ċirkustanzi tal-ħajja, minħabba d-diffikultajiet li niltaqgħu magħhom fil-ħajja, jiġrilna li b’xi mod niddefendu, ngħawġu, niġġustifikaw: ‘Għax ma tistax tagħmel mod ieħor’... U halli għalina mbagħad ha nsibu r-raġunijiet l-iktar validi biex niddefendu l-pożizzjonijiet tagħna li jkunu ‘l bogħod mill-‘magnus’ ta’ ġo fina, minn dak li nħossu verament ġo fina, tant li b’xorti ħażina mbagħad hafna drabi nibqgħu ngħixu b’dan it-toqol għal hafna snin, jekk mhux għall-ħajja kollha tagħna.

‘Magnus’ ghax umli

Mela Ġwanni hu l-‘Magnus’, l-ewwel u qabel kollox, ghax kapaċi jikxef u jgħid il-verità li hija l-umiltà. Kemm minna fil-ħajja ngħixu l-ansjetà u t-tensjoni tal-prestazzjoni! Fi kliem ieħor, li jien irrid nasal, li jien irrid nilhaq, li jien irrid inkun xi hadd, li jien irrid nagħmel xi haġa li tibqa’ tissemma! Kemm minna b’xorti ħażina ngħixu f’dan il-jasar li jkisser u jgħaffeg l-ilna, u hafna drabi jgħaffeg lil dawk ta’ madwarna. Ġwanni kien bniedem saqajh mal-art, kien il-bniedem li kellu stima kbira tiegħu nnifsu, li ma kellux bżonn ifittex iktar min jirrispettah u min jistmah, ghax l-istima u r-rispett kienu qieghda ġo fih, ghax kien jaf li kien mibgħut u maħbub minn Alla, kien jaf li kien aċċettat minn Alla.

Għalhekk, mhux talli ma fittixx li jkun hu fiċ-ċentru, fin-nofs, talli warrab fil-ġenb u ta s-saħħa lil haddieħor, lill-istess Ġesù. ‘Jien ngħammidkom bl-ilma’ – u lil Ġesù jagħtih il-poter – ‘imma intom morru wara Dak ghax dak jgħammidkom bl-Ispirtu u bin-nar’ (ara Mt 3:11). Araw min kien Ġwanni, x’kobar ta’ persuna kien! X’ma ngħidulux kbir lil Ġwanni? Ġo fina dawn is-sentimenti kollha kemm ahna nħossuhom, anki jekk m’ahniex kapaċi nwettquhom, anki jekk iċ-ċirkustanzi tal-ħajja jgħibuna f’sitwazzjonijiet li naġixxu totalment bil-maqlub, li rriduha tgħaddi tagħna, inkunu fiċ-ċentru tal-attenzjoni ahna, l-importanti l-istatus tagħna.

‘Magnus’ ghax għandu sens ta’ ġustizzja

Ġwanni jaqla’ minn ġo fina s-sens kbir ta’ ġustizzja li għandna. Lkoll kemm ahna – dan jgħiduh il-psikologi – għandna sens kbir ta’ ġustizzja. Jekk xi hadd lili jagħmilli xi haġa u jweggagħni, jien se nirraba, se nħossha, imma ma nħosshiex daqskemm meta jien nagħmel xi haġa lilek u nweggagħek. Is-sens ta’ ġustizzja ta’ Ġwanni lili jgħibni konxju u jgħidli: ‘Isma’, bħalma int ma tridx min iweggagħek, oqghod attent biex ma tweggax lil haddieħor’. Dan jgħidu ċar kristall f’San Luqa.

Jekk jien meta xi hadd jikkritikani b’mod distruttiv iweggagħni, allura jien ma nistax nikkritika lil xi hadd ieħor b’mod distruttiv. Jekk jien meta xi hadd jehodli dak li mhux tiegħu, inwegga’, allura jien m’għandix nieħu xi haġa li mhix tiegħi. Jekk jien niddejjaq meta xi hadd jippretendi xi haġa mingħandi bi dritt, allura jien m’għandix nippretendi xi haġa bi dritt mingħand haddieħor. Dan hu s-sens ta’ ġustizzja li qieghed ġo fina lkoll kemm ahna, imma naqbzuh il-ħin kollu għal interessi oħra.

Ġwanni l-Battista jdur fuq is-suldati u jgħidilhom: ‘Ikkuntentaw ruħkom bil-paga li għandkom’ (ara Lq 3:14); idur fuq il-pubblikani u jgħidilhom: ‘Tiħdux flus iktar milli għandkom tiegħu, tikkorrompux’ (ara v. 13). Lin-nies b’mod ġenerali: ‘Aqsmu dak li għandkom, aġtuh lill-oħrajn jekk intom għandkom iż-żejjed’ (ara v. 11). Ġwanni kellu s-saħħa jgħidhom dawn l-affarijiet, mhux bħali. Jien m’għandix din is-saħħa, għax m’għandix ix-xhieda li kellu Ġwanni: ix-xhieda tal-esperjenza ta’ hajtu, ix-xhieda ta’ bniedem fqir verament.

Imma dak li jgħid Ġwanni lin-nies, lis-suldati, lill-pubblikani, qed jgħidu għaliya wkoll. Bir-raġun ngħidulu l-‘Magnus’, għax għandu raġun Ġwanni li dak li jkun, jekk il-paga hi diċenti, għandu jikkuntenta ruħu biha. Għandu raġun Ġwanni, għax jekk jien haqqni daqshekk, ma nistax nippretendi iktar minn daqshekk. Jien ma nistax nikkorrompi lil xi hadd biex nasal fejn irrid. Dan inhossuh ġo fina. Għandu raġun Ġwanni, għax jien ukoll inhoss li meta jien fil-bżonn, hemm xi hadd madwari li għandu bżonn jgħinni. Bir-raġun ngħidulu l-‘Magnus’ lil Ġwanni, anki jekk aħna naġixxu b’mod differenti. Imma m’għandniex raġun meta naġixxu b’mod differenti! Kulma nkunu nagħmlu, intaqqlu iktar lil hajjitna.

‘Magnus’ għax bniedem hieles

Imma Ġwanni huwa l-‘Magnus’ għax huwa bniedem liberu. Kemm nixtequha din il-libertà? Kemm aħna lsiera? Bniedem hieles hu bniedem li jaf il-verità, jaf lilu nnifsu, lest iħalli kollox għal Ġesù Kristu li lilu li kien qiegħed jindika u kien l-iskop ta’ hajtu. U dan jagħtih sens kbir ta’ libertà. Meta l-iskop ta’ hajjitna huwa ċar – tkunx il-ħajja miżżewġa, tkunx il-professjoni... jalla jkun skop kif jixtiequ Alla, mhux xi skopijiet oħra – u aħna lesti niddedikaw hajjitna kollha kemm hi għal dak l-iskop, allura jkun hemm libertà kbira.

Ara kemm kien liberu Ġwanni! Ma qagħadx ifittex l-istatus li jkun xi hadd. Kien liberu saħansitra mill-ġenituri tiegħu. Intom immaġinaw ftit lil ommu Elizabetta, ġejja mir-razza ta’ Aaron, l-ewwel saċerdot tat-Testment il-Qadim, u lil Żakkarija, li kien saċerdot hu nnifsu. Bħal familja ta’ tobba jew jew ta’ professjonisti, fejn kulhadd jaqbad dik il-professjoni, imbagħad ikollok wieħed jgħid: ‘Le, jien mekkanik, ma rridx nistudja’. Mhux avukat jew professur, mekkanik jew kennies. Din kienet id-daqqa li ħadu Elizabetta u Żakkarija fil-familja tagħhom meta Ġwanni qabad u telaq lejn id-deżert. Araw x’libertà ta’ bniedem! Kien jaf min kien, fejn irid jasal, x’kellu f’moħħu, min kienu l-iktar persuni importanti f’hajtu: Ġesù Kristu, ir-rieda tal-Missier.

Imma din il-libertà lilu tatu wkoll il-qawwa illi jgħid il-verità dejjem u jikkritika lil kulhadd. Ikkritika t-Tempju, tant illi vvinta magħmudija, hasil ieħor differenti. Tinsewx illi dak il-ħasil li kien jagħmel fil-Ġordan, kien ilu jsir fil-banjijiet ta’ madwar it-Tempju ta’ Ġerusalem, kien ilu jsir snin twal qabel Ġwanni l-Battista. Qabel tidhol it-Tempju int kont trid tinzel fil-banju fil-‘Mikvot’, biex tinhasel, tagħmel ir-rit tal-purifikazzjoni tiegħek, halli tidhol nadif fit-Tempju. Imma Ġwanni qal: Le! Mhux biżżejjed tinhasel, imma mal-ħasil hemm bżonn tal-indiema, hemm bżonn li inti tiddeċiedi li tikkonverti. Mar wisq lil hinn mis-sempliċi ritwal maġiku, fejn għax inti nżilt fil-banju u tlajt minnu, allura inti nadif b’xi mod. Trid tindaf minn gewwa.

Araw il-libertà u l-kuraġġ u l-qawwa li kellu dan il-bniedem, li jikkritika wkoll lill-politiċi, lil Erodi. U kif ikkritikah lill-Erodi! Għax għalih l-ewwel kienet tiġi l-verità, u Ġesù jgħid fil-Vanġelu: “Il-verità teħliskom” (Ġw 8:32). Għall-verità kien kapaċi saħansitra jagħti rasu.

Kien liberu anki minn rasu Ġwanni l-Battista! Tistax tkun iktar liberu milli tkun liberu minnek innifsek! X'mhux 'Magnus', x'mhux kbir Ġwanni l-Battista!

Bil-kobor tiegħu johroġ il-kobor ta' ġo fina

Imma l-kobor ta' Ġwanni l-Battista issa ma jistax jibqa' hemmhekk f'dik l-istatwa. Il-kobor tiegħu b'xi mod irid jgħinna naqilgħu l-kobor li hemm ġo fina, għax aħna lkoll kemm aħna għandna dan il-kobor tiegħu ġo fina. U naqilgħuh kif qalgħu hu, billi jindika u billi jimxi l-hin kollu wara Ġesù. Dan il-kobor ġo fina nistgħu noħorgħuh minna biss jekk aħna nimxu wara Kristu.

Ara taħsbu li min jimxi wara Ġesù, min imur il-knisja hu xi fidil, hu xi hadd li m'għandux x'jagħmel, illi fil-hin tal-ġurnata jgħid: 'Ha mmur inqatta' siegħa'. U issa għax għandna haġna affarijiet oħra x'nagħmlu, allura ma mmorrux inqattgħu siegħa! Ara naħsbu li l-fidi tagħna hekk! Il-fidi tagħna wisq iktar.

Dan hu l-kobor li hemm ġol-bniedem u li Ġwanni l-Battista kapaċi jurina bil-ħajja tiegħu, u li aħna nitniehdu għalih. Aħna ngħixu b'nostalgija għalih, aħna nixtequh, u Ġesù Kristu jixtieq johroġhulna. Għax ilkoll kemm aħna kbar, u Ġesù Kristu jkun jista' jgħid ukoll għalina: 'Ma tweled hadd fost in-nisa ikbar minnkom, intom ulied Ġwanni l-Battista'. Aħna dixxipli ta' Ġesù.

Il-Mulej jagħtina li l-Festa ma tiġix biss biex nagħmlu storbu, imma biex nidhlu naqra fid-deżert ta' ħajjitna. Nippruvaw nirriflettu naqra, mingħajr ma nhossuna haġja. Dak li qegħdin nagħmlu hu totalment il-maqlub ta' li kien jagħmel Ġwanni l-Battista, li l-parti kbira ta' haġtu għexha fid-deżert, jirrifletti u jaħseb fil-kwiet. Il-Battista l-parti kbira ta' haġtu għexha bl-essenzjal ta' hwejġu, ix-xagħar tal-ġemel, il-ġild ma' qaddu, jiekol il-ġurati, ma jixrobx. Totalment il-maqlub ta' kif aħna ngħixu l-ħajja tagħna. Imma fl-istess waqt ngħidu: kemm hu kbir! Għax forsi dak li jippretka hu għandna bżonnu verament: il-konverżjoni, li nbiddlu l-qalb tagħna biex dejjem tixbah iktar lil ta' Ġesù, kif ipprova jagħmel hu. Dan għax fil-fond ta' qalbnha għandna miktub lil Ġesù, u qabel ma nsibuh hemm ġew, ma nsibux kwiet.

Ejjew nitolbuh lil Ġwanni l-Battista, biex id-deżert li hu għex jibda jagħmel parti mill-ħajja tagħna. Bir-riflessjoni wasal fejn wasal Ġwanni l-Battista. Aħna ma baqgħalniex żmien nirriflettu. Kif inkun xi mkien waħdi llum, x'nagħmel? Anki fuq it-toilet, x'nagħmel? Naqbad il-mowbajl! M'għandniex mument waħidna biex naħsbu u nirriflettu. Ma tistax torqod billejl? Tixgħel it-televisin, taqbad it-tablet, tara Netflix. Flok tirrifletti! Il-maqlub ta' dak li għamel Ġwanni l-Battista, il-maqlub tal-konverżjoni ta' Ġwanni l-Battista, li pprietka biex jien u int ukoll inkunu nistgħu naslu għall-kobor tiegħu.

'Magnus' Ġwanni l-Battista, u nkunu 'magnus', kbar aħna jekk nippruvaw nimitaw lil dan ir-raġel kbir li haħb lil Ġesù u haħb lill-bnedmin.